

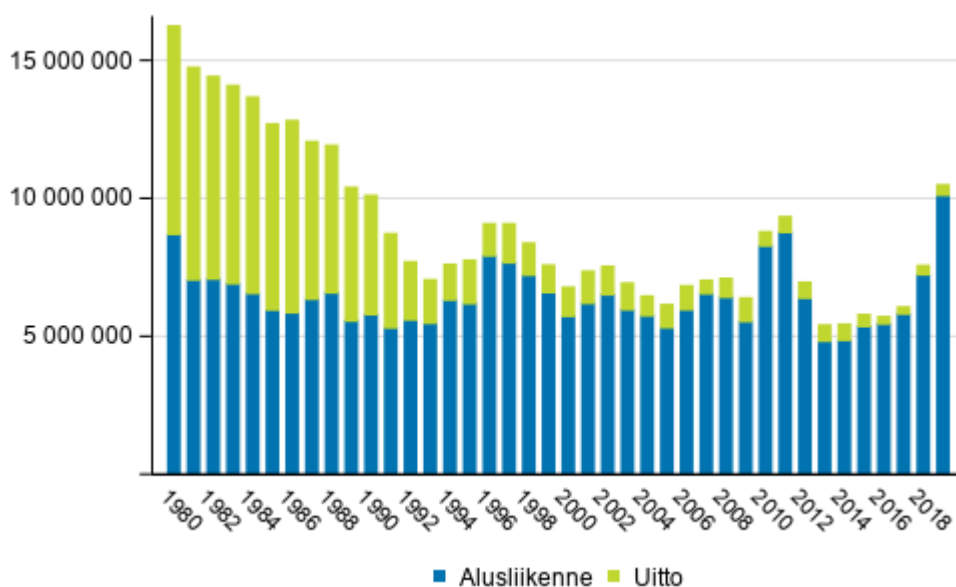
Kotimaan vesiliikenne

2019

Kotimaan vesiliikenteen kuljetukset kasvoivat vuonna 2019

Kotimaan vesiliikenteessä tavaraliikenteen kuljetusten kokonaismäärä oli vuonna 2019 yhteensä 10 520 212 tonnia. Tämä kattaa sekä aluksilla kuljetetut tavarat että raakapuun uiton. Kuljetukset kasvoivat vuoteen 2018 verrattuna 39 prosenttia. Eniten kuljetettiin öljytuotteita, raakamineraaleja ja sementtiä sekä metalleja ja metallituotteita. Määrällisesti eniten kasvoivat metallien ja metallituotteiden ja raakamineraalien ja sementin kuljetus. Tavarosta 96 prosenttia kuljetettiin aluksilla ja loppu oli raakapuun uittoa. Tavaroiden lisäksi vuonna 2019 kotimaan vesiliikenteessä kuljetettiin 4,75 miljoonaa matkustajaa, joista sisävesillä 0,23 miljoonaa ja rannikolla 4,5 miljoonaa.

Kotimaan vesiliikenteessä aluksilla kuljetettu ja uitettu tavaramäärä vuosina 1980–2019

Tavaraliikenne aluksilla

Vuonna 2019 aluksilla kuljetettu kokonaismäärä oli 10 148 201 tonnia. Tästä rannikolla kuljetettiin 95 prosenttia. Kuljetus on rannikkokuljetus, jos lähtö- tai määräsatama sijaitsee rannikolla. Edellisten vuosien tapaan eniten kuljetettiin öljytuotteita 3,5 miljoonaa tonnia. Seuraavaksi eniten kuljetettiin raakamineraaleja

ja sementtiä sekä metalleja ja metallituotteita. Näiden molempien tavaralajien kuljetusmäärä kasvoi yli miljoona tonnia verrattuna vuoteen 2018. Eniten väheni kivihiilen ja koksen kuljetus.

Taulukko 1. Kotimaan vesiliikenteessä aluksilla kuljetettu tavaramäärä tavaralajeittain vuosina 2017–2019

Tavaralaji	Vuosi		
	2017	2018	2019
Yhteensä	5 843 684	7 265 619	10 148 201
Raakapuu	608 697	698 109	724 393
Sahatavara	9 043	4 071	4 259
Sellu, puuhioke, jätöpaperi	4 661	919	2 491
Paperi	24 404	17 790	17 964
Vaneri, muut puulevyt	1 047	1 733	3 645
Malmit, rikasteet	131 304	132 720	103 162
Metallit, metallituotteet	392 645	694 226	2 346 376
Öljytuotteet	3 554 819	3 488 766	3 487 898
Kivihiihi, koksi	155 155	368 460	209 126
Lannoitteet	135 301	162 148	152 097
Kemikaalit	80 694	66 316	138 537
Raakamineraalit, sementti	570 264	1 469 484	2 799 477
Vilja	7 162	1 980	7 136
Kappaletavara	163 645	156 197	149 835
Muu tavara	4 843	2 700	1 805

Kotimaan vesiliikenteen kuljetussuorite oli 3,1 miljardia tonnikilometriä ja se kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 0,2 miljardia tonnikilometriä. Kuljetussuoritteesta 97 prosenttia tuli alusliikenteestä ja alusliikenteen kuljetussuoritteesta 96 prosenttia tapahtui rannikolla.

Raakapuun uitto ja kuljetukset aluksilla

Kotimaan vesiliikenteessä kuljetettiin raakapuuta sekä uittamalla että aluksilla. Yhteensä raakapuuta kuljetettiin 1,1 miljoonaa tonnia. Uittamalla kuljetettiin 0,37 miljoonaa tonnia ja aluksilla 0,72 miljoonaa tonnia. Raakapuun kuljetukset kasvoivat 6 prosenttia verrattuna vuoteen 2018. Puuta uitettiin vuonna 2019 ainoastaan Vuoksen vesistöalueella.

Taulukko 2. Raakapuun kuljetus vuosina 2017–2019

Kuljetustapa	Vuosi		
	2017	2018	2019
Uitto	250 000	330 000	372 011
Raakapuun aluskuljetukset	608 697	698 109	724 393
Raakapuun kuljetus yhteensä	858 697	1 028 109	1 096 404

Tavaraliikenne Ahvenanmaan ja Manner-Suomen välillä

Manner-Suomen ja Ahvenanmaan välisessä tavaraliikenteessä kuljetettiin tavaraa yhteensä 351 024 tonnia. Ahvenanmaalle tuotiin tavaraa yhteensä 132 413 tonnia ja sieltä vietiin tavaraa 218 611 tonnia. Kokonaisuudessaan Manner-Suomen ja Ahvenanmaan välisessä tavaraliikenteessä oli kasvua edelliseen vuoteen verrattuna 124 913 tonnia ja siitä valtaosa aiheutui kasvaneesta raakapuun viennistä. Ahvenanmaalle

tuotiin eniten kappaletavaraa, 87 000 tonnia, öljytuotteita, 32 000 tonnia, ja raakamineraaleja ja sementtiä, 12 000 tonnia. Ahvenanmaalta vietiin eniten raakapuuta 157 000 tonnia, ja kappaletavaraa 52 500 tonnia.

Taulukko 3. Tavaramaaliikenne Ahvenanmaan ja Manner-Suomen välillä vuosina 2017–2019

Suunta ja tavaramaaliikenne		Vuosi		
		2017	2018	2019
Tuonti	Raakapuu	-	-	-
	Öljytuotteet	31 671	35 656	31 538
	Kappaletavara	95 779	84 603	87 391
	Muu tavara	38 896	23 893	13 484
	Tuonti yhteensä	166 346	144 152	132 413
Vienti	Raakapuu	6 619	12 878	157 175
	Öljytuotteet	152	151	177
	Kappaletavara	48 037	62 197	52 468
	Muu tavara	17 768	6 733	8 791
	Vienti yhteensä	72 576	81 959	218 611

Saimaan kanavan kuljetusten määrä

Saimaan kanavan kautta rekisteröitiin kuljetuksia kotimaan liikenteessä vuonna 2019 yhteensä 73 037 tonnia. Eniten kuljetettiin raakamineraaleja ja sementtiä, 49 962 tonnia, ja kivihiiltä ja koksia 20 826. Vuoteen 2018 verrattuna kuljetukset ovat laskeneet alle prosentin. Myös vuonna 2018 eniten kuljetettiin raakamineraaleja ja sementtiä, 54 571 tonnia, ja kivihiiltä ja koksia, 18 774 tonnia.

Matkustajaliikenne

Kotimaan vesiliikenteessä kuljetettiin vuonna 2019 yhteensä 4,75 miljoonaa matkustajaa. Matkustajista 4,5 miljoonaa matkusti rannikolla ja 0,23 miljoonaa sisävesillä. Tilastoituihin kuljetuksiin sisältyvät sekä risteilyt että linja- ja yhteysalusliikenne. Eniten matkustajia oli Suomenlahden alueella, 3,2 miljoonaa ja eniten henkilöliikennesuoritetta kertyi Manner-Suomen ja Ahvenanmaan välisissä kuljetuksissa, 93 miljoonaa henkilökilometriä. Verrattuna vuoteen 2018 kokonaismatkustajamäärä on kasvanut kolme prosenttia.

Taulukko 4. Kotimaan vesiliikenteessä kuljetetut matkustajat vuosina 2017–2019

Vesistöalue	Vuosi		
	2017	2018	2019
Rannikolla ja sisävesillä yhteensä	4 546 869	4 616 156	4 754 780
Rannikolla yhteensä	4 304 233	4 382 248	4 523 960
Suomenlahti	2 875 142	3 044 188	3 197 655
Saaristomeri	253 469	261 406	231 820
Manner-Suomen ja Ahvenanmaan välinen liikenne	670 787	663 392	667 995
Ahvenanmaa	391 634	395 325	395 983
Selkämeri	3 601	3 953	..
Perämeri	20 650	20 645	26 407
Sisävesillä yhteensä	242 636	233 908	230 820
Vuoksen vesistö	116 161	103 127	110 965
Kymijoen vesistö	29 670	32 413	29 372
Kokemäenjoen vesistö	71 462	70 303	..
Pohjanmaan alue	2 148	2 305	..
Oulujoen ja Pohjois-Suomen vesistöt	23 195	25 760	15 369

1)

1) .. = Tieto on salassapitosäännön alainen

Sisällys

Laatuseloste: Kotimaan vesiliikenne.....	6
--	---

Laatuseloste: Kotimaan vesiliikenne

1. Tilastotietojen relevanssi

Kotimaan vesiliikenteen tilastotiedot on tarkoitettu vesiliikenteestä päättävien, merenkulkuelinkeinon, teollisuuden, kaupan, tutkimuksen, yritysten ja kaikkien vesiliikenteestä kiinnostuneiden käyttöön.

Kotimaan vesiliikennetilastot sisältävät tiedot rannikon ja sisävesien tavaroiden ja matkustajien kuljetuksista, joiden sekä lähtö- että määräpaikka ovat Suomessa. Tavaraliikenteeseen kuuluvat myös raakapuun uitto. Matkustajien osalta tilasto sisältää matkustaja-alusliikenteen kotimaassa mukaan lukien Manner-Suomen ja Ahvenanmaan välisen matkustajaliikenteen. Kuljetusmäärien ohella on tietoja kuljetussuoritteista ja kuljetuksissa käytetyistä aluksista.

Tilasto sisältää lisäksi tiedot kotimaan liikenteen tavara- ja matkustajakuljetuksista ja alusliikenteestä Saimaan kanavan kautta. Kotimaan tavaraliikenteellä kanavaliikenteessä tarkoitetaan Vuoksen vesistön ja Suomen rannikon satamien välistä liikennettä Saimaan kanavan läpi sekä ylöspäin (tuonti) että alaspäin (vientä). Muiden sulkukanavien liikennetilastot käsittävät kaikkien valtion sulkukanavien, joita on yhteensä 31, sulutustiedot, tavaraliikennetiedot sekä tarkemmat alusliikenne- ja matkustajamäärätiedot palvelusulkukanavilta, joilla sulutustapahtumat tallennetaan Väyläviraston Locknet-järjestelmän liikennepäiväkirjaan.

Kotimaan vesiliikennetilaston tietosisältöön vaikuttavat osittain sekä neuvoston direktiivi 2009/42/EY tavaroiden ja matkustajien merikuljetuksia koskevista tilastoista että Euroopan parlamentin ja neuvostonasetus (EY) N:o 1365/2006 sisävesiväylien/sisävesiliikenteen tavarakuljetusten tilastoista. Säädökset määrittelevät tiedon sisällön sekä käytettävät luokitukset.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilastokeskus saa Kotimaan vesiliikennetilaston tuottamiseen tarvittavat Portnet-järjestelmään tallennetut tavaraliikenteen perustiedot ja Väyläviraston sisävesiysikön keräämät liikennöintitiedot Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta kautta. Tiedot tarkastetaan ja niitä täydennetään satamaviranomaisten lähettämistä kuukausiraporteista Traficomissa. Matkustajaliikenteen tiedoista osa ja uiton tiedot kerätään erikseen Tilastokeskuksen toimesta suorilla tiedonkeruilla.

Rannikon tavaraliikenteessä olevien sekä suomalaisten että ulkomaalaisten alusten saavuttua suomalaiseen satamaan tai lähdettyä suomalaisesta satamasta aluksen varustamo tai useimmiten sen edustaja syöttää tiedot aluksesta, sen lastista ja lastaus -ja purkaussatamasta valtakunnalliseen merenkulkua ja satamatoimintoa varten suunniteltuun Portnet-järjestelmään. Sisävesien tavaraliikenteen tiedot ovat peräisin rahtialusten Väyläviraston sisävesiväyläyksikölle antamista liikenneilmoituksista. Uittoa koskevat tiedot on saatu uittoa harjoittavilta toimijoilta

Matkustajaliikenteen tiedot perustuvat matkustajaliikennettä harjoittaville yrityksille ja liikennöitsijöille lähetettyyn kyselyyn. Yrityskyselyssä ovat mukana yritykset, joilla on matkustajaliikenteeseen katsastettuja, kotimaan liikenteessä toimivia aluksia. Matkustajaliikenteen tietoja saadaan yrityskyselyn lisäksi joukkoliikenteen toimivaltaisilta viranomaisilta sekä Portnetistä.

Kotimaan kanavaliikenteen tiedot saadaan alusten liikenneilmoituksista. Tiedot tallennetaan meriliikennetilastojärjestelmään. Matkustajamäärätiedot saadaan alusten ilmoituksista Saimaa VTS-keskukseen.

Pällin ja Mälkiän sulkujen alusmäärät saadaan aluslajeittain Väyläviraston Locknet-järjestelmästä. Saimaan kanavan kaukokäyttökeskuksessa työvuorossa olevat sulkumestarit päivittävät Locknet-järjestelmän sulkukohtaista päiväkirjaa. Muiden sulkukanavien itsepalvelusulkujen sulutuspäämäärät rekisteröityvät sulutuspäämääriin, joiden lukemat tallennetaan kerran kuukaudessa Locknet-järjestelmään sulkukohtaisesti. Vuoksen vesistöalueella itsepalvelusulkuja ovat Ahkiolahti, Nerko, Lastukoski, Juankoski, Karjalankoski, Pilppa, Vihovuonne, Kerma, Karvio ja Konnus. Taivallahti ja Joensuu toimivat osaksi itsepalveluohjauksella. Kymijoen vesistössä Kalkkinen, Neituri, Kiesimä, Kerkonkoski ja Kolu ovat itsepalvelusulkuja ja lisäksi

Keiteleen kanavan neljä sulkua toimivat osaksi itsepalveluohjauksella. Kokemäenjoen vesistöissä itsepalvelusulkuja ovat Herraskoski, Murole, Valkeakoski ja Lempäälä.

Palvelu- ja kaukokäyttösulkujen liikennetietojen tallennuksen Locknet-järjestelmään hoitavat työvuorossa olevat sulkumestarit. Järjestelmästä saadaan sulkukohtaiset sulutusmäärä- ja alustiedot. Kunkin sulun tarkistetut uittotiedot saadaan Järvi-Suomen uittoyhdistykseltä. Saimaan syväväylällä olevien Taipaleen ja Konnuksen sulkujen tavaraliikennetiedot saadaan pääasiassa PortNet-järjestelmästä. Saimaan sisäisen tavaraliikenteen tiedot saadaan liikennöitsijöiltä kuukausittain.

3. Tietojen luotettavuus ja tarkkuus

Tavaraliikenteen ja Saimaan kanavan kotimaanliikenteen osalta tilastoa voidaan pitää kattavana ja luotettavana.

Matkustajaliikenteen osalta on alipeittoa. Kotimaan matkustajaliikenteessä toimii myös pieniä, usein yhden aluksen omistavia yrityksiä, joista osa saattaa liikennöidä muutaman purjehduskauden ja lopettaa sen jälkeen, tai alus siirtyy uudelle omistajalle eikä muutoksista saada aina tietoja. Tämän vuoksi tilastokyselyn kohdejoukko voi osittain muuttua vuosittain. Myöskään kaikista uusista yrittäjistä ei aina saada heti tietoja, vaikka kyselyn kohdejoukko pyritään tarkistamaan vuosittain eri lähteistä. Ainoastaan isommat vakiintuneet matkustajaliikennettä harjoittavat yritykset edustavat tilastossa jatkuvuutta.

Muiden sulkukanavien tilastojen kattavuus on heikentynyt kanavien automatisoinnin seurauksena. Itsepalvelusuluilta saadaan ainoastaan sulutusmäärät sekä liikennöitsijöiden kautta uiton ja tavaraliikenteen tiedot. Näitä tietoja voidaan pitää luotettavina.

4. Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Kotimaan vesiliikennetilaston ennakkotiedot julkaistaan kuukausittain noin viiden viikon kuluttua tilastointikuukauden päättymisestä. Vuositilasto julkaistaan kerran vuodessa tilastovuotta seuraavan vuoden toukokuussa. Kotimaan vesiliikennetilaston kuukausi- ja vuositilastojen tiedot julkaistaan Tilastokeskuksen verkkosivustolla ja julkistusten lisäksi tiedot ovat saatavissa Tilastokeskuksen StatFin-tietokannassa.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilastot kotimaan vesiliikenteen ennakkolisista tavaraliikenteen tiedoista ovat nähtävillä Tilastokeskuksen verkkosivuilla kuukausittain uusimman julkaisun ilmestyttyä ja lopulliset tavara- matkustaja- ja uittoliikenteen tiedot vuosittain vuosijulkaisun ilmestyttyä toukokuussa. Samaan aikaan julkaistaan ja päivitetään kotimaan vesiliikenteen aikasarjat Tilastokeskuksen StatFin-tietokannassa. Kotimaan vesiliikenteen tiedoista voidaan tehdä toimeksiantona tilastoja asiakkaan toivomuksen mukaisesti. Aineistoja voidaan luovuttaa tutkimuskäyttöön tai tilastollisia erityisselvityksiä varten ilman tunnistetietoja käyttölupamenettelyn kautta

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Kotimaan vesiliikennetilastossa tavarat on jaettu 16 luokkaan. Ne on johdettu NST 2007-luokituksesta (Standard Goods Classification for Transport Statistics). Tavaramäärät ovat tonneina, ja tavarankuljetussuorite tonnakilometreinä. Kuljetetun raakapuun m³ -määrät on muutettu tonneiksi kertoimella 0,7, hake kertoimella 0,3 ja sahatavara kertoimella 0,6. Kuljetussuorite on saatu kertomalla tavaratonnit kotimaan satamien välisillä keskimääräisillä etäisyyksillä. Raakapuun uitto on esitetty tilastossa erikseen. Uittomäärä on esitetty tonneina ja kuljetussuoritteet tonnakilometreinä. Uiton m³-määrä on muutettu tonneiksi kertoimella 0,8.

Satamiin saapuneiden alusten määrällä tarkoitetaan satamien kaikkien aluskäyntien määrää.

7. Selkeys ja yhtenäisyys

Vertailukelpoinen aikasarja sekä tavara- että matkustajaliikenteen kehityksestä on saatavissa vuodesta 1980 alkaen. Vuodesta 2020 tilaston tuottaja on ollut Tilastokeskus. Vuonna 2019 tilaston tuotannosta vastasi Liikenne- ja viestintävirasto, vuodesta 2010 vuoteen 2018 Liikennevirasto ja sitä ennen Merenkululaitos vuodesta 1990 lähtien, jolloin sitä alettiin julkaista Suomen virallisen tilaston sarjassa. Aiemmin tilasto tuotettiin Tie- ja vesirakennushallituksessa. Tilastovuodesta 2020 lähtien kanavaliikenteen tiedot on julkaistu Kotimaan vesiliikennetilastossa.

Saimaan kanavan liikennetilastoja on tehty jo vanhan kanavan aikana vuosina 1856 - 1939 sekä nykyisen kanavan aikana vuodesta 1968 lähtien. Nykyisen Saimaan kanavan liikennetilastot ovat pääpiirteissään vertailukelpoisia 1971 lähtien. Muiden sulkukanavien tilastoja on tehty kunkin kanavan valmistumisesta lähtien. 1990-luvulla alkanut sulkukanavien automatisointi itsepalveluohjaukselle on aiheuttanut sen, että liikennemäärät eivät ole enää vertailukelpoisia. Ennen automatisointia kanavalla sulutukset hoidettiin kanavanvartijan toimesta, jolloin vilkkaimpana veneily kautena yhteen sulutukseen voitiin koota sulku täyteen veneitä. Nykyisin itsepalvelusulutuksessa vilkkaimpanakin aikana voi olla vain muutama vene. Uiton ja tavaraliikenteen tiedot ovat sen sijaan vertailukelpoisia pidemmältä ajalta.

Lisätietoja

Matti Kokkonen 029 551 3770

Sami Lahtinen 029 551 3207

Vastaava tilastojohtaja:

Mari Ylä-Jarkko

liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Liikenne ja matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 2670-1979 (pdf)